

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie ze skargi M. S.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie o sygn.
V ACa 1891/24,

przy udziale Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 14 kwietnia 2026 r.,

**I. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym
w Gdańsku w sprawie o sygn. akt V ACa 1891/24 nastąpiła
przewlekłość postępowania;**

**II. przyznaje M. S. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w
Gdańsku sumę pieniężną w wysokości 2 000 (dwa tysiące)
złotych za okres od 13 grudnia 2022 r. do 14 kwietnia 2026 r.;**

**III. zaleca Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku wyznaczenie terminu
posiedzenia apelacyjnego w sprawie V ACa 1891/24 nie później
niż w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia odpisu
niniejszego postanowienia;**

**IV. nakazuje Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku zwrócić M. S.
kwotę 200 (dwieście) złotych uiszczoną tytułem opłaty od skargi;**

**V. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego
w Gdańsku na rzecz M. S. kwotę 240 (dwieście czterdzieści)
złotych wraz z odsetkami ustawowymi**

za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym.

D.Z.

Marek Dobrowolski Paweł Czubik Aleksander Stępkowski

UZASADNIENIE

Pismem z ... stycznia 2026 r. M. S. (dalej: „Skarżący”), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, złożył skargę na przewlekłość postępowania prowadzonego przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie V ACa 1891/24, wnosząc o: 1. stwierdzenie przewlekłości ww. postępowania sądowego, 2. zobowiązanie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku do wydania zarządzeń o wyznaczeniu terminu rozprawy apelacyjnej w ciągu 1 miesiąca od rozpoznania skargi i tak aby termin ten nie przypadał na okres dłuższy niż 3 miesiące od jej rozpoznania, 3. zasądzenie na rzecz Skarżącego od Skarbu Państwa sumy pieniężnej w wysokości 2 000 zł, 4. zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przewidzianych.

W uzasadnieniu skargi wskazano m.in., że Skarżący, jako konsument, złożył pozew z tytułu typowej umowy kredytu frankowego do Sądu Okręgowego w Gdańsku w 2022 r. Kolejno pozwany Bank złożył apelację od zapadłego wyroku. Sprawa wpłynęła do Sądu Apelacyjnego 30 lipca 2024 r. W lipcu 2026 r. miną 2 lata od wpływu apelacji pozwanego Banku do Sądu Apelacyjnego. Od roku w sprawie nie wykonano jakichkolwiek czynności.

W zakładce terminy w Portalu Sądowym wskazano, że w sprawie rozprawa odbędzie się 10 lutego 2028 r. Przed żadnym Sądem Apelacyjnym w Polsce nie trzeba czekać dłużej niż 2 lata na rozpoznanie apelacji. Równocześnie większość składów sędziowskich w tutejszym Sądzie Apelacyjnym rozpoznaje sprawy w terminie maksymalnie dwuletnim, a w rzeczywistości krótszym. Sytuacja, w której na rozpoznanie sprawy w postępowaniu apelacyjnym trzeba czekać 4 lata,

godzi w podstawowe prawa człowieka. Jest to rzecz szokująca w 2026 r. w Polsce jako demokratycznym państwie.

Jak wskazał dalej autor skargi, Bank nie jest zainteresowany wykonaniem wyroku, tym bardziej jak widzi termin planowany na 2028 r. Co więcej, brak rozsądnego terminu apelacyjnego w sprawie skutkowało złożeniem pozwu przeciwko konsumentowi przed Sądem Okręgowym. Oczywiście Skarżący chce się rozliczyć z kwoty kapitału kredytu, co wielokrotnie było podnoszone wobec Banku. Żądanie kwoty 2 000 zł jest uzasadnione, ponieważ w sprawie występuje poważny problem systemowy – „łatwa i prosta sprawa”, wymagająca jednej rozprawy, nie może być rozstrzygnięta przez Sąd Apelacyjny (a dotyczy prawa do mieszkania i prawa konsumenta chronionego konstytucyjnie) w okresie ponad 4 lat procesu.

Pismem z ... marca 2026 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w Gdańsku złożył odpowiedź na skargę, wnosząc o oddalenie skargi jako bezzasadnej. W konkluzji pisma wskazano, że w niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny podejmował kolejne czynności i wyznaczył termin rozprawy apelacyjnej, zaś jego odległość wynika z liczby spraw oczekujących w tutejszym Sądzie na rozpoznanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1725; dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy

w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

O przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15). Na znaczenie sprawnego rozstrzygania sporów sądowych, jako jednego z elementów zagwarantowanego konstytucyjnie prawa do sądu, zwraca się uwagę w literaturze (S. *Pikulski*, J. *Szczechowicz*, *Ludzki wymiar prawa a przewlekłość postępowania sądowego* (w:) *Księga Jubileuszowa Profesora Tadeusza Jasudowicza*, Toruń 2004, s. 353 i n.).

Ustawa o skardze na przewlekłość nie określa wprost, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06 oraz z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Podobnie przyjmował Naczelny Sąd Administracyjny (postanowienia NSA: z 7 lipca 2006 r., I OPP 64/06; z 24 kwietnia 2008 r., I OPP 16/08 oraz z 4 czerwca 2008 r., I OPP 20/08).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że naruszono w niej prawo do sądu w aspekcie rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Bezspornym faktem jest, że akta sprawy wraz z apelacją strony pozwanej wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku 4 lipca 2024 r. (k. 524 akt sądowych). Sąd dokonał czynności wstępnych (m.in. rejestracja sprawy, wylosowanie sędziego sprawozdawcy, przesłanie odpisu apelacji pełnomocnikowi Skarżącego). Pismem z ... marca 2025 r. Skarżący wniósł o wyznaczenie terminu rozpoznania apelacji. Wskazał, że chce rozliczyć się z Bankiem z kwoty kapitału. Bank grozi mu złożeniem „kontr-pozwu” (k. 540 akt sądowych). Pismo to nie wywołało jakiegokolwiek reakcji (odpowiedzi) Sądu Apelacyjnego. Zarządzeniem z 15 grudnia 2025 r. wyznaczono termin rozprawy zdalnej w sprawie na 10 lutego 2028 r.

Powyższe ustalenia przesądzają o zasadności skargi i skutkują przyjęciem, że w zaskarżonym postępowaniu zaszła przewlekłość procedowania. Niezależnie od argumentów powołanych w odpowiedzi na skargę (takich jak m.in. obowiązek rozpoznania sprawy według kolejności wpływu), wyznaczenie terminu rozpoznania sprawy na luty 2028 r. – a więc na termin przypadający 3 i pół roku od dnia wpływu apelacji do Sądu Apelacyjnego, narusza standard rozpoznania sprawy sądowej bez nieuzasadnionej zwłoki. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że znaczny wpływ spraw, problemy kadrowe i obciążenie sędziów pracą pozostają bez wpływu na stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie, w której wniesiono skargę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Obciążenie pracą, liczba spraw oraz stan kadry orzeczniczej co najwyżej prowadzić mogą do stwierdzenia, że przewlekłość postępowania w konkretnej sprawie nie jest wynikiem zaniedbań, czy też uchybień ze strony sądu. Jednakże to na Państwie spoczywa obowiązek zorganizowania warunków należytego sprawowania władzy jurysdykcyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06; postanowienie Sądu Najwyższego z 7 lipca 2022 r., I NSP 204/22).

Sąd Najwyższy podkreśla, że w niniejszej sprawie nie odpowiedziano na pismo Skarżącego z ... marca 2025 r., w którym wniósł on o wyznaczenie terminu rozpoznania apelacji. Potencjalne oczekiwanie 3 i pół roku na termin

rozprawy odwoławczej narusza – z perspektywy Skarżącego – prawo do sądu. W tym okresie zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego pozostaje nieprawomocny, w związku z czym Skarżący narażony jest na niekorzystne skutki prawne (co podniesiono zasadnie w skardze, podkreślając występowanie poważnych reperkusji dla życia rodzinnego i zdrowia psychicznego). Wyznaczenie tak odległego terminu rozprawy może być ocenione jako naruszenie praw Skarżącego.

Uwzględniając skargę, wobec sformułowania przez Skarżącego stosownego żądania, Sąd Najwyższy miał obowiązek przyznać od Skarbu Państwa sumę pieniężną, o której mowa w art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość. Wskazany przepis określa granice rzeczowej rekompensaty (2 000 – 20 000 zł), a także stanowi, że wysokość sumy pieniężnej, we wskazanych granicach, wynosi nie mniej niż 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania.

Skoro postępowanie sądowe w niniejszej sprawie rozpoczęło się 13 grudnia 2022 r. (prezentata Sądu Okręgowego, k. 3 akt sądowych) i do tej pory nie zakończyło się prawomocnie, to Sąd Najwyższy przyznał Skarżącemu sumę pieniężną w wysokości 2 000 zł za okres od 13 grudnia 2022 r. do 14 kwietnia 2026 r. W tym zakresie uwzględniono w całości żądanie skargi.

Jednocześnie Sąd Najwyższy zalecił Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku wyznaczenie terminu posiedzenia apelacyjnego w sprawie V ACa 1891/24 nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia odpisu uzasadnianego obecnie postanowienia. W tym zakresie należy zmienić termin rozpoznania sprawy, wyznaczony obecnie na luty 2028 r.

Ponadto nakazano Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku zwrócić Skarżącemu kwotę 200 złotych uiszczoną tytułem opłaty od skargi oraz przyznano mu od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Gdańsku kwotę 240 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia uzasadnianego obecnie postanowienia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

D.Z.

[a.ł.]

Marek Dobrowolski Paweł Czubik Aleksander Stępkowski